Kod ucznia				
HI	1			

Liczba punktów

WOJEWÓDZKI KONKURS Z HISTORII

DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

W ROKU SZKOLNYM 2025/2026

STOPIEŃ REJONOWY

1. Test konkursowy zawiera 24 zadania. Są to zadania zamknięte i otwarte. Na ich rozwiązanie masz 90 minut. Sprawdź, czy test jest kompletny.
2. Zanim udzielisz odpowiedzi, uważnie przeczytaj treść zadania.
3. Wszystkie odpowiedzi czytelnie i wyraźnie wpisuj w wyznaczonych miejscach.
4. W niektórych zadaniach zamkniętych zostały dodatkowo podane niepoprawne odpowiedzi. Pamiętaj o tym, wykonując polecenie.
5. W innych zadaniach sformułuj odpowiedź i wpisz ją lub wykonaj zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu.
6. Test wypełniaj długopisem (z czarnym lub niebieskim tuszem nieścieralnym), nie używaj ołówka, korektora ani gumki. Nie komunikuj się z innymi uczestnikami konkursu.
7. Sprawdź wszystkie odpowiedzi przed oddaniem testu.
8. Nie podpisuj testu, zostanie on zakodowany.
9. Brudnopis, dołączony do testu, nie podlega ocenie.

Numer zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	Razem
Liczba punktów	***3***	***4***	***3***	***3***	***3***	***4***	***1***	***3***	***3***	***3***	***3***	***1***	***2***	***2***	***1***	***3***	***2***	***4***	***1***	***3***	***1***	***3***	***1***	***3***	**60**

Zadanie 1. (3 p.)
Zapoznaj się z tekstem, ilustracją i informacjami nawiązującymi do ilustracji, a następnie wykonaj polecenia (A–C).

Jeśli syn ojca swego uderzył, utną mu jego rękę.
Jeśli pełnoprawny obywatel wybił oko człowiekowi klasy pełnoprawnych obywateli, wybiją mu oko.
Jeśli wybił ząb poddanego, zapłaci jedną trzecią miny srebra. [mina – jednostka wagowa i monetarna w krajach Bliskiego Wschodu]

Źródło: J. Wolski, Starożytny Wschód. W: Teksty źródłowe do nauki w szkole, Warszawa 1999.

Źródło: https://wielkahistoria.pl

Informacje nawiązujące do ilustracji
1. Bóg, siedzący na tronie, trzymający w ręku oznakę władzy.
2. Władca, stojący, zapewne otrzymujący od boga insygnia władzy.

A. Podaj imię twórcy przytoczonego tekstu oraz numer (1. lub 2.) dotyczącej go informacji, nawiązującej do ilustracji.

   Imię: _____ Numer informacji: _____

B. Podaj nazwę państwa, w którym spisano cytowany kodeks.

   _____

C. Wyjaśnij, dlaczego według zasad przyjętych w ww. kodeksie nie wszystkie grupy ludności w państwie były traktowane jednakowo. Nie cytuj.

   _____

   _____

Zadanie 2. (4 p.)
Zapoznaj się z ilustracjami (1.–2.) i wykonaj polecenia (A–C).

Źródło: https://www.edukator.pl

A. Podaj imiona twórców rzeźb ukazanych na ilustracjach 1. i 2.

1. _____

2. _____

B. Podaj nazwę świątyni znajdującej się na Akropolu, w której umieszczony był posąg bogini przedstawiony na ilustracji 1.

_____

C. Podaj imię boga, ku czci którego organizowane były igrzyska w Olimpii, których jedną z dyscyplin sportowych prezentuje zawodnik ukazany na ilustracji 2.

_____

Zadanie 3. (3 p.)
Wpisz w wyznaczonych miejscach imiona i przydomki cesarzy, których dotyczą podane informacje biograficzne (A–C).

A. Cesarz rzymski od 306 r. do 337 r. Edyktem z 313 r. zezwolił na swobodne wyznawanie chrześcijaństwa w Imperium Rzymskim. Od 330 r. za swoją siedzibę obrał Konstantynopol.

_____

B. Był pierwszym cesarzem rzymskim. Panował od 27 r. p.n.e. do 14 r. Jego rządy przyniosły w państwie stabilizację.

_____

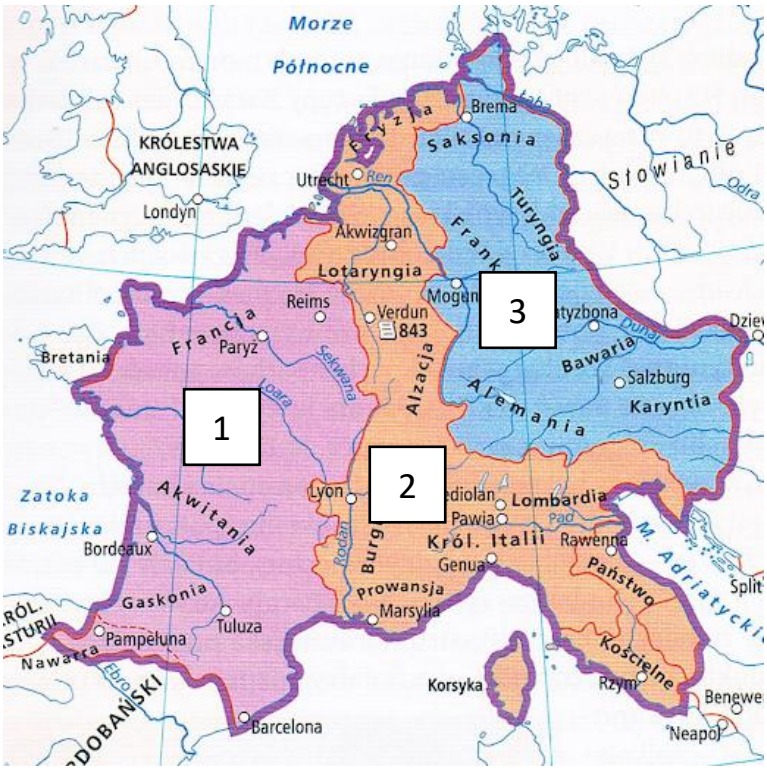
C. Cesarz bizantyjski, panował od 527 r. do 565 r. Dokonał kodyfikacji prawa rzymskiego, zlecił budowę świątyni Hagia Sophia.

_____

Zadanie 4. (3 p.)
Do zawartych w tabeli opisów (1.–3.) dopisz odpowiadające im nazwy urzędników w republice rzymskiej. Wpisz je w wyznaczone miejsca tabeli.

Lp.	Opis uprawnień	Nazwa urzędnika
1.	Reprezentował plebejuszy, mógł przeciwstawić się niekorzystnym dla nich prawom i decyzjom innych urzędników.	
2.	Podlegała mu władza sądownicza.	
3.	Miał nieograniczoną władzę, powoływano go na półroczną kadencję, gdy państwu zagrażało niebezpieczeństwo.	

Zadanie 5. (3 p.)
Podaj imiona synów króla Franków i cesarza rzymskiego Ludwika Pobożnego – władców terytoriów zaznaczonych na mapie numerami 1–3, którzy otrzymali je w wyniku podziału imperium Karola Wielkiego między jego wnuków w 843 r. W przypadku władców terenów zaznaczonych numerami 1 i 3 podaj także ich przydomki.

Źródło: https://mapyonline.gwo.pl

Terytorium oznaczone numerem 1 _____

Terytorium oznaczone numerem 2 _____

Terytorium oznaczone numerem 3 _____

Zadanie 6. (4 p.)
Na podstawie tekstu i mapy wykonaj polecenia (A–D).

Gdy poczuł, że [los] żąda od niego śmiertelnej powinności, poleca spisać dokumenty testamentowe. Przekazuje w nich w spadku czterem synom […], wyznaczając stałe granice czterech dzielnic w ten sposób, że w ręku najstarszego miało pozostać i księstwo dzielnicy krakowskiej, i władza zwierzchnia.

Źródło: Wiek V-XV w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S. B. Lenard, Warszawa 1999, s. 104.

Źródło: https://zpe.gov.pl/

A. Podaj imię i przydomek władcy, który polecił spisać dokumenty, o których mowa w tekście.

_____

B. Podaj imię i późniejszy przydomek księcia, do którego na mocy dokumentów testamentowych, o których mowa w tekście, miały pierwotnie należeć „księstwo dzielnicy krakowskiej i władza zwierzchnia".

_____

C. Napisz, którym numerem oznaczono na mapie obszar, który na mocy wspomnianych w tekście dokumentów testamentowych otrzymał pierwotnie jako dzielnicę dziedziczną najstarszy syn księcia.

_____

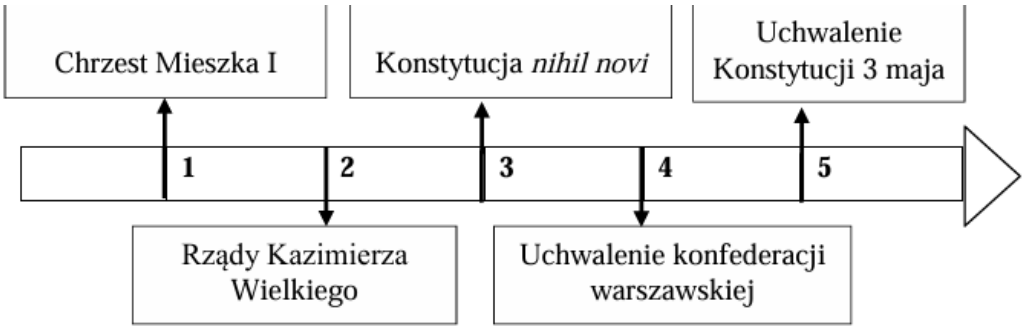
D. Podaj termin, którym określa się opisaną w tekście zasadę dziedziczenia i sprawowania władzy.

_____

Zadanie 7. (1 p.)
Zapoznaj się z tekstem oraz taśmą chronologiczną i wykonaj polecenie.

Na czele państwa stał książę. Traktował państwo jako swoją własność, którą mógł dowolnie dzielić i przekazywać w spadku dzieciom.

Źródło: T. Jurek, Dzieje średniowieczne 1, Warszawa 1999, s. 105.

Typ monarchii, która została scharakteryzowana w tekście, występował w państwie polskim w okresie oznaczonym na taśmie chronologicznej numerem _____.

Zadanie 8. (3 p.)
Zapoznaj się z ilustracją i tekstem, a następnie wykonaj polecenia (A–C).

Źródło: https://s.ciekawostkihistoryczne.pl

Dawno temu, gdy na Kraków najechały wojska [...], hejnalista z wieży, widząc wrogów już z daleka, zaczął trąbić na alarm. Nim jednak skończył grać, dosięgła go strzała z [...] łuku. Dzięki sygnałowi mieszkańcy Krakowa zdążyli zamknąć bramy miasta i przygotować się do obrony. Od tamtej pory, chcąc upamiętnić bohaterską postawę strażnika, melodia krakowskiego hejnału urywa się nagle w pół taktu.

Źródło: na podst.: https://szpiedzywiedzy.pl/slides/krakowskie_legendy

A. Podaj nazwę ludu, który dokonał najazdów na ziemie polskie, podczas których doszło do wydarzeń przedstawionych na ilustracji i – zgodnie z legendą – w tekście.

_____

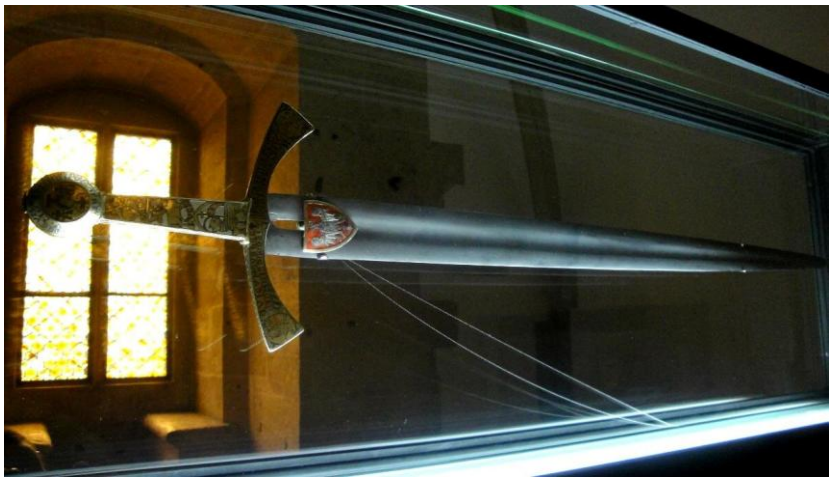
B. Podaj, w którym roku stoczono na Śląsku bitwę przedstawioną na ilustracji.

_____

C. Podaj imię i przydomek piastowskiego księcia, który poległ podczas bitwy ukazanej na ilustracji.

_____

Zadanie 9. (3 p.)
Zapoznaj się z ilustracją i wykonaj polecenia (A–B).

Źródło: www.zpe.gov.pl

A. Podaj nazwę miecza koronacyjnego przedstawionego na ilustracji.

_____

B. Podaj rok koronacji, podczas której tego miecza użyto po raz pierwszy, oraz imię i przydomek władcy, którego wtedy koronowano.

Rok: _____

Imię i przydomek władcy: _____

Zadanie 10. (3 p.)
Zapoznaj się z tekstem i wykonaj polecenia A-C.

Przeto My […] z Bożej łaski król Polski […] postanowiliśmy w mieście naszym Krakowie wyznaczyć, obrać, ustanowić i urządzić miejsce, na którym by Studium Powszechne w każdym dozwolonym wydziale kwitnęło. […] Niechże tam będzie nauk przemożnych perła, aby wydała męże dojrzałością rady znakomite, ozdobą cnót świetne i w różnych umiejętnościach wyuczone; niechaj otworzy się orzeźwiające źródło nauk, a z jego pełności niech czerpią wszyscy naukami napoić się pragnący. Do tego miasta Krakowa niechaj zjeżdżają się swobodnie wszyscy […] , którzy pragną nabyć tę przesławną perłę wiedzy.

Źródło: Wiek V- XV w źródłach… s. 269–272.

A. Podaj imię i przydomek władcy, który wydał ten dokument.

_____

B. Podaj nazwę instytucji, o której mowa w tekście.

_____

C. Podaj rok ufundowania tej instytucji.

_____

Zadanie 11. (3 p.)
Zapoznaj się z drzewem genealogicznym, a następnie wykonaj polecenia (A–C).

Źródło: https://static.zpe.gov.pl

A. Podaj imię i przydomek władcy, który w historiografii jest nazywany „ojcem królów”.

_____

B. Podaj imię i przydomek władcy, którego zasługą było odzyskanie przez Polskę Pomorza Gdańskiego w wyniku wojny trzynastoletniej.

_____

C. Podaj imię i przydomek władcy, za którego rządów odbyły się pierwsze obrady sejmu walnego, a także lata, w których był on królem Polski.

_____

Zadanie 12. (1 p.)
Zapoznaj się z opisem jednego ze stylów architektonicznych oraz z ilustracjami, a następnie dokończ poniższe zdanie.

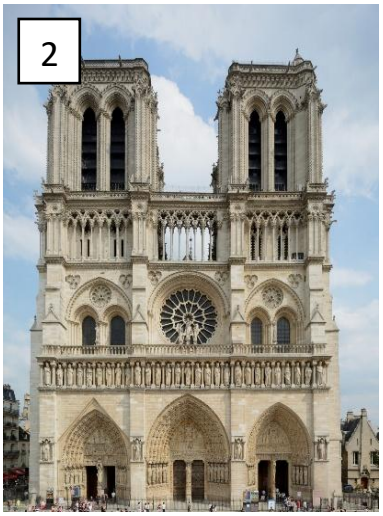
Architekturę […] cechuje monumentalność, dynamika, bogactwo dekoracji i form ornamentalnych; […] efekty światłocieniowe uzyskiwane przez wygięcie elewacji, przerywanie gzymsów itp.; wnętrza zdobione sztukateriami i malowidłami (często iluzjonistycznymi). […] W architekturze sakralnej najczęściej spotykany typ przestrzenny wywodził się z rzymskiego kościoła Il Gesù.

Źródło: https://encyklopedia.pwn.pl

1

2

3

Źródło: https://historiasztuki.com.pl

Budowla wzniesiona w stylu opisanym w tekście została przedstawiona na ilustracji oznaczonej numerem _____.

Zadanie 13. (2 p.)
Spośród podanych informacji oznaczonych numerami (1.–6.) wybierz wszystkie, które charakteryzują artykuły henrykowskie, a także wszystkie, które charakteryzują pacta conventa. Ich numery wpisz w odpowiednich miejscach tabeli.

1. Program mający pozyskać jak największą liczbę zwolenników na sejmie elekcyjnym.
2. Gwarancja przestrzegania zasad demokracji szlacheckiej i przywilejów szlachty.
3. Ich treść pozostawała niezmienna wobec każdego króla elekcyjnego.
4. Były osobistymi zobowiązaniami kandydata na króla.
5. Dokument umożliwiający dziedziczenie tronu w ramach jednej dynastii.
6. Akt zapewniający szlachcie prawo wypowiedzenia posłuszeństwa królowi.

Artykuły henrykowskie	Pacta conventa

Zadanie 14. (2 p.)
Zapoznaj się z tekstem, a następnie wykonaj polecenia (A–B).

W każdym państwie istnieją trzy rodzaje władzy [...]. Na mocy pierwszej panujący [...] stanowi prawo na przeciąg pewnego czasu lub na stałe […]. Na mocy drugiej rozstrzyga o wojnie lub pokoju, wyprawia lub przyjmuje poselstwa, strzeże bezpieczeństwa, zapobiega najazdom. Na mocy trzeciej karze zbrodnie lub sądzi spory pomiędzy poszczególnymi jednostkami. [...] Gdzie w jednej osobie lub w jednym ciele urzędowym władza [...] łączy się [...], tam nie masz wolności [...].

Źródło: M. Ferenc, Epoka nowożytna. Teksty źródłowe, Kraków 2001.

A. Uzupełnij tabelę ilustrującą teorię podziału władzy według Monteskiusza, wpisując nazwy poszczególnych rodzajów władzy.

Władze opisane przez Monteskiusza		
pierwsza	druga	trzecia

B. W zdaniach 1. i 2. skreśl podane w nawiasach błędne informacje, tak aby powstały zdania prawdziwe.

1. Według teorii Monteskiusza każda z trzech władz miała być (zależna / niezależna) od pozostałych.
2. Monteskiusz był (przeciwnikiem / zwolennikiem) absolutyzmu.

Zadanie 15. (1 p.)
Uzupełnij tabelę, wpisując przy każdym określeniu państwa numer (1.–5.), którym oznaczono ustrój (formę rządów) występujący w tym państwie.

1. republika
2. absolutyzm oświecony
3. monarchia parlamentarna
4. monarchia absolutna
5. demokracja szlachecka

Państwo	Numer, którym oznaczono ustrój (formę rządów)
A. Wielka Brytania w XVIII w.	
B. Francja Ludwika XVI	
C. Stany Zjednoczone Ameryki od 1787 r.	
D. Prusy w czasach Fryderyka II Wielkiego	

Zadanie 16. (3 p.)
Zapoznaj się z ilustracjami, a następnie odpowiedz na pytania (A–C).

Źródło: Wikimedia Commons, domena publiczna

A. Który ze stanów społeczeństwa francuskiego, karykaturalnie przedstawionych na ilustracji, został oznaczony literą X?

_____

B. Które wydarzenie (ukazane na ilustracji) rozpoczęło Wielką Rewolucję Francuską?

_____

C. Kiedy – podaj dzień, miesiąc i rok – wybuchła Wielka Rewolucja Francuska?

_____

Zadanie 17. (2 p.)
Spośród wydarzeń (1.–10.) wybierz wszystkie, które miały miejsce za panowania Augusta II lub Stanisława Augusta Poniatowskiego. Wpisz odpowiednio numery, którymi je oznaczono, w wyznaczonych miejscach.

1. Unia personalna z Saksonią.
2. Utworzenie Collegium Nobilium.
3. Ustanowienie Orderu Orła Białego.
4. Utworzenie Rady Nieustającej.
5. Bitwa pod Dubienką.
6. Powołanie Komisji Edukacji Narodowej.
7. Sejm niemy.
8. Bitwa pod Połtawą.
9. Ustanowienie praw kardynalnych.
10. Ustanowienie Orderu Virtuti Militari.

A. August II Mocny _____

B. Stanisław August Poniatowski _____

Zadanie 18. (4 p.)
Oceń prawdziwość zawartych w tabeli informacji dotyczących Księstwa Warszawskiego, wpisując przy każdej z nich znak „X" we właściwej kolumnie tabeli (Prawda/Fałsz).

Lp.	Informacja	Prawda	Fałsz
1.	Księstwo Warszawskie utworzono na mocy traktatu w Tylży przede wszystkim z większości ziem II i III zaboru pruskiego.		
2.	W 1809 r. Księstwo zostało powiększone o niemal wszystkie ziemie I zaboru austriackiego.		
3.	Księciem warszawskim został Fryderyk August z dynastii Wettinów.		
4.	Księstwo Warszawskie posiadało armię, na której czele stał książę Józef Poniatowski.		

Zadanie 19. (1 p.)
Przeczytaj tekst, a następnie spośród informacji podanych w tabeli wybierz wszystkie, które określają skutki opisanego w nim wydarzenia. Wpisz numery, którymi je oznaczono, w wyznaczonym miejscu.

Zniszczono dziesiątki miast i tysiące osiedli, na Południu setki tysięcy ludzi […] [byłych niewolników] obdarzonych nagle wolnością, ale nieposiadających żadnej własności, znalazło się w nędzy, niewiele gorszej niż setki tysięcy żołnierzy zwolnionych z wojska i również na próżno szukających pracy. Dług państwowy zresztą wzrósł do trzech i pół miliarda dolarów […].

Źródło: M. Żywczyński, Historia powszechna 1789-1870, Warszawa 1995, s. 470.

1.	Zabójstwo prezydenta Abrahama Lincolna.
2.	Zniesienie niewolnictwa.
3.	Osłabienie roli plantatorów z Południa.
4.	Utrata kolonii przez Wielką Brytanię.
5.	Dyskryminacja rasowa.
6.	Objęcie stanowiska prezydenta przez Jerzego Waszyngtona.
7.	Uznanie przez Brytyjczyków niepodległości walczących stanów.
8.	Powierzenie władzy ustawodawczej Kongresowi.

Skutki wydarzenia opisanego w tekście _____.

Zadanie 20. (3 p.)
Zapoznaj się z tekstem, a następnie wykonaj polecenia (A–C).

Nabiliśmy karabiny i ruszyliśmy w pochód dwoma oddziałami. [...] wpadliśmy przez bramę na dziedziniec Belwederu. „Śmierć tyranom" wykrzyknął mój oddział [...]. Przebiegliśmy pędem, z łoskotem [...] dół i pierwsze piętro i nigdzie księcia. [...] pustka zupełna. [...]. Zwiedziwszy [...] cały pałac i nie znalazłszy, czegośmy szukali, nie spełniwszy, czegośmy zamierzali, mieliśmy się do odwrotu [...]. Wkroczyliśmy wreszcie na Nowy Świat. […] Na próżno wołamy „do broni", bijemy w drzwi i okiennice kolbami karabinów.

Źródło: Polska w latach 1795- 1864. Wybór tekstów źródłowych do nauczania historii, oprac. I. Rusinowa, Warszawa 1986, s. 101.

A. Podaj datę (dzień, miesiąc, rok) wydarzenia opisanego w tekście.

_____

B. Podaj imię i nazwisko przywódcy organizacji, która zainicjowała opisane wydarzenie.

_____

C. Napisz, jaki cel postawili sobie spiskowcy, atakując Belweder.

_____

Zadanie 21. (1 p.)
Wybierz nazwę powstania (A–B), którego dotyczy ilustracja, i uzasadnienie wyboru (1.–3.). Wpisz w odpowiednich miejscach wybrane oznaczenie literowe powstania i numer uzasadnienia.

Źródło: https://historiaposzukaj.pl

A.	powstanie listopadowe	na co wskazuje	1.	atak kosynierów na pozycje wroga.
			2.	broniący się oddział partyzantów.
B.	powstanie styczniowe		3.	walczący oddział armii Królestwa Polskiego.

Oznaczenie nazwy powstania: _____ Numer uzasadnienia: _____

Zadanie 22. (3 p.)
Zapoznaj się z tekstem i wykonaj polecenia (A-C).

Nie umiem powiedzieć, w jakim wieku dziecko przyswaja sobie pojęcia polityczne, ale zdaje się, że takie chwytane z powietrza słowa, jak Moskale, żandarm, Cytadela, Apuchtin, niosły z sobą najwcześniejsze obrazy, spowijające beztroskie dziecięctwo atmosferą nieuchwytnej grozy.

Byłem brzdącem, kiedy rodzice przenieśli się do […]. Inny klimat, żadnego widomego ucisku. Mickiewicz w szkole, Kościuszko w teatrze, Polska na co dzień i od święta. Wszystkie tamte warszawskie pojęcia stały się nagle nieaktualne.

Źródło: T. Boy-Żeleński, Znasz-li ten kraj?..., Wrocław 2004.

A. Podaj nazwę powstania, którego następstwem było wybudowanie Cytadeli wspomnianej w przytoczonym tekście.

_____

B. Napisz, kim był Aleksander Apuchtin w zaborze, w którym „beztroskie dziecięctwo" spędził autor tekstu – podaj nazwę sprawowanego przez niego urzędu.

_____

C. Podaj nazwę zaboru, do którego z rodzicami przeniósł się autor tekstu.

_____

Zadanie 23. (1 p.)
Rozstrzygnij, czy typ walk przedstawiony na ilustracjach 1. i 2. był charakterystyczny dla działań zbrojnych ukazanych na mapie. Swoją odpowiedź uzasadnij, odwołując się zarówno do ilustracji, jak i do mapy.

Źródło: https://cdn.britannica.com

Źródło: https://upload.wikimedia.org/

Źródło: https://mapy.net.pl

Rozstrzygnięcie: _____

Uzasadnienie: _____

_____

_____

Zadanie 24. (3 p.)
Zapoznaj się z zamieszczonym plakatem i wykonaj polecenia (A–C).

Źródło: https://static.zpe.gov.pl

A. Podaj imię i nazwisko lub imię i pseudonim osoby, która na plakacie została ukazana z miotłą.

_____

_____

B. Podaj nazwę wydarzenia, do którego odwołuje się powyższy plakat.

_____

_____

C. Podaj imię, numer, którego używał jako władca, a także nazwisko (lub nazwę dynastii, z której pochodził) władcy zamordowanego w 1918 r. w wyniku wydarzeń, do których nawiązuje plakat.

_____

***Brudnopis** (nie jest oceniany)*